

De maan en zijn gemalinnen

Met innige liefde keken de oude Indiërs naar de maan op. Zijn milde schijnsel ondergingen zij als een lavenis voor hun ziel. Als zij nacht na nacht zijn wassen of afnemen volgden, dan herinnerden zij zich graag een sage die ten tijde van hun voorvaderen opgang deed:

Opdat de maan tijdens zijn ommegang door het hemelruim niet in het duister zou hoeven te tasten, schonk de zonnegod hem zevenentwintig van zijn schone dochters. Dezen werden zijn gemalinnen, lieflijk om te zien met hun ogen vol licht. zij konden de tijden tellen op hun gang door de bestèrde hemelruimte. Toch overstraalde met haar volle wangen de heerlijke Rohini al haar zusters en zo kwam het dat zij degene was aan wie de heer van de nacht het grootste welgevallen had. Hij wilde altijd alleen maar bij haar zijn.

Daarom werden zijn andere vrouwen kwaad op hem en zij ijlden naar hun machtige vader om zich te beklagen: 'Onze echtgenoot heeft alleen Rohini lief en hij wil voortdurend alleen maar bij háár wonen. Ons, zijn andere vrouwen, heeft hij helemaal vergeten. Daarom willen wij naar u terug in het vaderlijk huis.'

Toen nu de zonnegod deze klacht vernam, riep hij de maan bij zich en zei: 'Verwaarloos omwille van de volwangige je andere vrouwen niet. Als je dat doet, bega je een grote zonde!' Daarna wendde hij zich tot zijn dochters: 'Ga terug naar jullie echtgenoot. Voortaan zal hij bij jullie allemaal om de beurt komen wonen!' Toen gingen zijn dochters naar het huis van de maan terug. Maar de koelstralende maan vergat hen al dadelijk weer en woonde als vanouds alleen maar bij Rohini, van wie hij steeds meer ging houden.

Dat beviel de zusters helemaal niet en zij ijlden opnieuw naar hun machtige vader. 'Sta ons toch toe, dat wij in het vaderlijk huis terugkeren',

jammerden zij, 'want onze echtgenoot denkt even weinig aan ons als voorheen; wat gij hem bevolen hebt, is volkomen vergeefs geweest.'

Weer riep hun vader, de zonnegod, de heer van de nacht bij zich en liet zijn geweldige stem horen: 'Woon bij al je gemalinnen, o nachtelijk lichtende, anders treft je mijn vloek!' Maar de maan sloeg ook dit dreigement in de wind en gevangen in zijn waan woonde hij alleen maar bij Rohini.

Met gebogen hoofd begaven de teleurgestelde zusters zich weer naar hun vader en hieven wenend de oude klaagzang aan: 'Hij wil niets van ons weten, hij loopt steeds maar Rohini achterna. Neem ons, o vader, toch in bescherming. Wij willen bij u wonen en een leven vol deemoedige zelfverzaking leiden.'

Nu werd de zonnegod, de heer van de dag, heel verbolgen en hij zond in toorn een ziekte, de tering, naar de maan toe. De maan werd door deze ziekte aangegrepen en begon te verbleken, hij werd met de nacht zwaker en kleiner. Hoeveel offers hij ook bracht om zijn slopende kwaal tot stilstand te brengen, het was tevergeefs. Zelfs Rohini kon hem niet opvrolijken.

Toen echter de maan aan de hemel wegwijnde, begonnen alle planten te verwelken. De kruiden verloren hun smaak, weg was al hun kracht. Toen nu de kruiden vergingen, werden ook de dieren ziek, ja zelfs de mensen verzwakten en waren de ondergang nabij.

Door deze nood gedwongen kwamen de goden bij elkaar en zeiden tegen de heer van de nacht: 'Hoe komt het, dat uw gezicht verbleekt is? Zeg ons, wat betekent dit donker? Als wij het weten, willen wij bedenken hoe wij u kunnen helpen.'

Toen bekende de maan, hoe hij door de vader van zijn gemalinnen vervloekt was geworden en hoe de tering hem had aangetast. De goden wendden zich tot de zonnegod en zeiden tot de verhevene: 'Erbarm u, o heer van de dag, en neem de vloek terug. Want de maan is tot op een bleek schijnsel na weggeslonken. Maar als de maan verdwijnt, dan ver-

gaan alle kruiden en het gras, en de hele plantenwereld. Daarmee komen ook alle dieren aan hun eind, tenslotte ook de mensen en al het leven. Zelfs de goden kunnen niet gespaard blijven. Wat zal er dan van de wereld nog overblijven?’

De vader van de dag en van het leven antwoordde: ‘Een woord dat ik eenmaal heb uitgesproken, kan niet worden teruggenomen. Maar onder één voorwaarde wil ik de kracht van mijn vloek beperken. Als de maan in de toekomst zonder mankeren bij al zijn gemalinnen wil wonen, zal hem alleen nog maar gedurende de ene helft van de maand de tering overvallen. Daarna zal hij in de heilige rivier onderduiken en nieuwe kracht opdoen, zodat hij weer kan groeien.’

Nadat hij zo had gesproken, zond de stralende zoon van Brahma de goden heen. De maan ijldde naar de oever van de heilige rivier, om nieuwe groeikracht te verwerven. En werkelijk, na het bad dook de koelstralende met verjongde glans weer op. Het gras werd nu weer groen en de kruiden kregen hun goede smaak weer terug. Dieren en mensen genazen en groeiden weer even flink als voorheen.

Van toen af aan is de maan al zijn zevenentwintig gemalinnen trouw gebleven. Hij woont bij ieder van hen één nacht en trekt dan verder naar de volgende. En steeds neemt hij de halve maand af, verdwijnt een nacht in het heilige bad en verschijnt dan als nieuw, vol kracht.